

Høringsinnspill til KrFs internasjonale utvalg

Sex og Politikk og Seksualpolitisk Nettverk for Ungdom (SNU), takker Kristelig Folkepartis internasjonale utvalg for muligheten til å komme med innspill til KrFs politiske program for 2021-2025. KrF er kjent som et parti som tar utviklingspolitikk på alvor, og vi håper å kunne være en ressurs for utvalget i deres arbeid på vårt fagfelt, seksuell og reprodutiv helse og rettigheter (SRHR).

Det nåværende programmet og utviklingsmeldingen, *Verdivalg og veivalg for en ny tid*, har mange viktige prioriteringer. Vi vil særlig løfte fram prioriteringen av å forsvare og styrke seksuelle og reprodutive rettigheter internasjonalt. Dette er et felt som har blitt ytterligere polarisert og satt under press siden 2017, da særlig med reintroduksjonen av den amerikanske politikken *Protecting Life in Global Health Assistance* (kjent som munncurvregelen). Vi ser en svakere positiv utvikling enn nødvendig for å oppnå bærekraftsmålene, når det gjelder møddredødelighet, utrygge aborter, tilgang til informasjon og prevensjonsmidler. Amerikansk bistandskutt til helse og SRHR forverrer denne situasjonen.

Sex og Politikk og SNU ber KrF om å styrke Norges rolle som forsvare av seksuelle og reprodutive rettigheter

Vi ser at Norge kan spille en enda viktigere rolle når det kommer til utdanning og helse, spesielt på tema SRHR. Dette er et område med store gap i finansiering og som kan være sensitive å adressere. Her kan Norge, som stat og sivilsamfunn, spille en enda tydeligere rolle og bygge på våre egne erfaringer og konsensus. SRHR er særlig viktig når det gjelder å sikre at de mest sårbare gruppene i samfunnet blir inkludert, får innfridd sine rettigheter og får ta del i samfunnsutviklingen og oppnåelsen av bærekraftsmålene. Utdanning om og tilgang til seksuelle og reprodutive tjenester og rettigheter er grunnleggende for ungdoms helse og velferd, for å motvirke skadelige skikker og bidra til økonomisk utvikling og mulighet for fattigdomsreduksjon.

Sex og Politikk og SNU ber KrF om å prioritere et økt fokus på seksualitetsundervisning i utviklingspolitikken

Seksualitetsundervisning setter unge mennesker i stand til å ta informerte valg om egen seksualitet og helse, fremmer likestilling og bidrar til å forebygge seksualisert vold og skadelige skikker¹. En helhetlig seksualitetsundervisning for alle bidrar til å oppnå bærekraftsmål 3, 4 og 5 og indirekte til mål 8. Alderstilpasset undervisning er viktig gjennom hele utdanningsløpet, fra barnehagen og til videregående skole. En god seksualitetsundervisning er inkluderende, og sikrer en interseksjonell likestilling for alle og forebygger diskriminering på bakgrunn av seksuell orientering og kjønnsuttrykk. Alle individer har en seksualitet. Det innebærer for eksempel at seksualitet og funksjonshemming er et viktig tema Norge bør sette fokus på.

Sex og Politikk og SNU ber KrF om å prioritere økt satsing på helhetlige seksuelle og reprodutive helsetjenester i utviklingspolitikken.

På verdensbasis opplever i dag 1 av 10 kvinner som ønsker å begrense antallet graviditeter at behovet for prevensjon ikke blir dekket. Fakta taler for seg selv: Familieplanlegging redder liv. Frivillig familieplanlegging er et av de mest vellykkede fremskrittene innen folkehelse de siste femti år. Likevel er det de fattigste kvinnene og jentene i de fattigste samfunnene i de fattigste delene av

¹ <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000260770>

verden som blir etterlatt. Mangelfull tilgang til prevensjonsmidler er et globalt problem. Ifølge WHO er det i dag rundt 214 millioner kvinner som fremdeles ikke har tilgang på moderne prevensjonsmidler² og finansieringsgapet øker. Utrygg abort er fortsatt en stor helseutfordring og forårsaker over 20 000 dødsfall hvert år. For at jenter, kvinner og sårbare grupper skal få oppfylt retten til helse må det gjøres mer for å forebygge utrygge aborter og sikre tilgang til helhetlige helsetjenester.

Manglende tilgang til menstruasjonsprodukter og hygiene fasiliteter er et stort hinder for mange jenter og kvinner for å fullføre utdanningen og for å delta i samfunnet. Et helhetlig perspektiv på helse, utdanning og sårbare grupper må inkludere tiltak som adresserer dette feltet.

Sex og Politikk og SNU ber Krf om å inkludere en aktiv dialog om SRHR, sårbare grupper og minoriteters rettigheter i alt samarbeid med partnerland.

Arbeidet med partnerland bør gjøres systematisk og strategisk i bistandsprogram, næringslivssatsing og i normative forhandlinger i FN/internasjonale fora. Vi foreslår to måter å styrke partnerarbeidet: 1. Norge bør stille krav til at norske ambassader, utenriktjenesten, norsk sivilsamfunn og næringsliv aktivt inkludere et fokus på sårbare grupper, minoriteters rettigheter og tilgang til SRHR i sin dialog med aktører i partnerland. 2. I tillegg bør Norge ta initiativ til samarbeidsprogram mellom sivilsamfunn i Norge og partnerland og myndigheter i Norge og partnerland for å fremme SRHR i internasjonale forhandlinger. Vi vet at mange land som har god politikk og lovverk på SRHR ofte er passive i internasjonale forhandlinger, slik som i Befolkingskommisjonen og Kvinnekommisjonen. Dette tildekker den brede støtten som finnes for likestilling og SRHR, og hindrer nødvendig fremgang. En åpen dialog over tid mellom stater, sivilsamfunn og religiøse aktører kan bidra til at flere stater ønsker å støtte aktivt opp om SRHR internasjonalt.

Sex og Politikk og SNU ber Krf om å øke innsatsen for SRHR i humanitære situasjoner

I en humanitær krise er det et akutt behov for tilgang til seksuelle og reproduktive helsetjenester som prevensjonsmidler, god og relevant informasjon, graviditets- og fødselstjenester, trygg abort og beskyttelse mot vold.³ Ungdom er en særlig sårbar gruppe og vi vet at kvinner og jenter er mer utsatt for seksuell og kjønnsbasert vold, seksuelt overførbare infeksjoner og økt svangerskapsrelatert dødelighet i en krisesituasjon. Menn og gutter er også mer utsatt for seksualisert vold. Mennesker på flukt har også samtykkende sex. Undersøkelser viser store mangler i tilgang til prevensjonsmidler og trygg abort i kriser fordi det ikke prioriteres høyt nok av organisasjoner, multilaterale aktører og myndigheter. Tilgang til disse helsetjenestene er også nødvendige for å behandle og forebygge seksualisert og kjønnsbasert vold, og en sentral del av å gi beskyttelse og sikkerhet for kvinner og jenter i en krise.

Sex og Politikk og SNU ber Krf inkludere et økt fokus på å styrke sivilsamfunn og arbeidet for seksuelle rettigheter i Europa

I forbindelse med temaet demokrati og ytringsfrihet vil vi påpeke Norges ansvar på å legge press også på land i Europa. Det siste året har Ungarn stengt alle kjønnsstudier på landets universiteter og i Polen har de behandlet lovforslag mot seksualitetsundervisning. Minoriteter i begge land opplever at deres menneskerettigheter er under angrep. Når menneskerettigheter og åpenhet, presse-, ytrings-, tros- og organisasjonsfrihet settes under press i Europa og vesten er det viktig at vi i Norge aktivt tar et standpunkt og kjemper for alles menneskerettigheter i vår utenrikspolitikk. Et sterkt sivilsamfunn kan spille en avgjørende rolle når seksuelle rettigheter settes under press.

Tor-Hugne Olsen (s)
Daglig leder i Sex og Politikk/IPPF-Norge

Sol Stenslie (s)
Styreleder i Seksualpolitisk Nettverk for Ungdom/SNU

² <https://sexogpolitikk.no/wp-content/uploads/2017/09/Rapport-Underprioritert-og-oversett.pdf>

³ <https://sexogpolitikk.no/2018/09/04/6847/>